

Rohkem Fantaasiat teeb vaid head!

Suve keskel plaadiga välja tulnud noortebänd Fantaasia sihib uusi kõrgusi, ees ootab uue loo sissemängimise stuudios.

KRISTO KIVIORG, MK

Alguse sai kõik siis kui täna naseks noored mehed olid 12-aastased ning käisid Kunda muusikakoolis. Teeks õige bändi? Mõeldud tehtud.

„Mina isiklikult selle mõttega pilli õppima läksingi, et tulevikus teha oma bänd. Hakkasime mängima Nirvana lugusid, esialgu kitarriõpetaja Meelis Subani juhendamisel. Olles kaks kolmeduurilist lugu selgeks saanud, saime punkti ka Alari Luhti, kes mõtles koos Siim Jalakaga bändile nime (juhtumisi kuulasid nad koolitunnis lugusid ja sattusid kuulama lugu 4ever- Sinu fantaasia). Võib öelda, et selle loo järgi sai Fantaasia omaale nime. Praeguseks oleme koos olnud kaheksa aastat,“ rääkis Fantaasia juhtliige, ansambli hääl Heiko Källo.

Koosoldud aja jooksul on bänd saanud inspiratsiooni paljudelt erineva taustaga maailmamuusikutelt, peale Nirvana kuuluvad sellesse nimistusse Bon Jovi, Guns N Roses, U2, Luke Bryan aga ka raskemuusika esindajad Zakk Wylde, Black Stone Cherry jne.

„Ajapikku oleme kuulanud ning jäljendanud palju erinevat muusikat ja igal ühel meist on omad eeskujud ja inspiratsiooniallikad. On huvitav vaadata, et bändiga alustades oli meil kõigil üks iidol - Nirvana ja Kurt Cobain -, aja jooksul on kõikide muusikaline maitse väga mitmekülseks ja erinevaks muutunud. Kuid üldiselt me kuulame kõike ja õpime igast žanrist midagi uut

Käivad katuseid mööda: kesksuvine Fantaasia 2013.

ja huvitavat, üksluisus ei arenda,“ sõnas Källo.

Hetkel on ansambli repertuaaris neli plaadile jõudnud originaallugu, kuigi aegade jooksul on lugusid rohkemgi valminud varasemad lood on välja langenud peamiselt seetõttu, et need on kirjutatud noores eas ning kirjutatud noores eas ning praeguses hetkes tunduvad need liialt lihtsad ja lapselikud. Ainus omalugu, mis bändi algusaegadest veel tänagi repertuaari mahub, on lugu „Tiivad“.

„Kokku on meil lugude valikus üle viiekümne pala, viimastel aastatel oleme hakanud mängima ka rohkem tantsulisemat muusikat. Põhjus on siin proosaline- tantsubände tellitakse mängima tunduvalt rohkem kui muu

muusika harrastajaid ja kuna meile meeldib tohutul esineda siis tuli oma repertuaar rohkem nõudluse järgi suunata. Lugude hulgas on meil nii palasid Justamendilt, Smilersilt, Tõnis Mäelt, Fixilt, Kukerpillidelt, Bon Jovilt jne. Põhiliselt esinemegi erapidudel ja vabaõhuüritustel. Mänge jätkub, kurta ei saa.“

Kuigi osa bändiliikmeid lõpetas tänavu gümnaasiumi ja ees ootavad uued õpingud kõrgkoolis, pille kotti ei kavatseta panna, lähiplaanidesse mahub ka ühe loo sissemängimine stuudios. Tasuta stuudioaeg võideti hea esinemisega Lääne-Viru noortebändide päevilt sel aastal. Poistel on omavahel kokkulepe, et mängitakse seni kuni huvilisi ja

kuulajaid jätkub. Ja neid jätkub.

Kel huvi Fantaasia värskel plaadil vastu, saab selle endale soetada Kunda Ilusalongist, bändi facebooki lehe kaudu või otse ansambli liikmete endi käest.

„Plaadi tegemise idee sündis juba varakult, paar aastat tagasi. Meie eesmärgiks oli teha mälestuseks plaat koos materjaliga, mida me oleme selle kaheksa aasta jooksul teinud. Plaadilt leiabki neli omalugu, muusikavideo, hulganisti pilte, liikmete mõtteid ja laulusõnad. Plaadi nimeks on Fantaasia ja lood asetsevad ajalises järjekorras, alustades vanimast ja lõpetades värskemaga. Läbivaks teemaks on plaadil aeg, mis iseloomustab hästi meie punkti,“ ütles Källo.

XVI mere- ja perepäev sõnas ja pildis

Kõigil soovijatel oli võimalus jalutada sadamakail ja teha uudistuskülaskäike meie linna sõpruslaevale Tasuja ning sadama puksiirlaevale Kunda. Fotod Reti Kokk, Jaanus Prits, Kunda klubi arhiiv.

Külas olid Piip ja Tuut.

Õhtul mängis tantsuks Gerli Padar & The Moon.

Kunda randa leidis tee ka merejumal Neptun, kes tervitas kõiki kohale tulnuid ja oli niisama muhe mees.

Tänavune mere- ja perepäev Kunda rannas algas varahommikul saksofonihelide saatel, oma etteaste tegid Jüri Takjas ja Hannes Reinsoo. Päikeselisest hommikust sai märkamatult alguse suur ja ilus päev: laadamüüjad Virust Võruni pakkusid kaup, oli võimalik külastada sõpruslaeva Tasuja, osaleda traditsioonilisel räimeküpsetuskonkursil, mängida palli, ehitada liivalosse, nõksutada puusa ja saada osa heast muusikast.

Laval olid erinevad tantsuõud. Täname Evelyni, Epp Kaljost ja nende tantsijaid! Aitäh Flamante!

Mere- ja perepäeva abilised, koostööpartnerid ja toetajad:

- Kunda sadam
- Palgardi Kraana Grupp
- AS Premia Foods
- Rakvere Universaal AS
- Aeroc AS
- Maanteeamet
- ABB Kunda korrashoiukeskus
- Eesti Merevägi
- Hansa Ilutulestikud OÜ
- AS Kunda Nordic Tsemendi liikuva tehnika osakond
- Lemminkäinen Eesti AS
- Rakvere linnavalitsus
- Küllike Koha
- Svetlana Press
- Aleksander Nikolajev
- Eiki Orgmets
- Karmo Kapstas
- Elar Mätlik
- Arvo Kullamaa
- Kalle Tüür
- Janis Sirelmets
- Sirje Liiskmaa
- Kristi ja Riho Onkel
- Arvi Pobbul
- Rihu Türkel
- Jalmar Sukamägi
- Timo Korv

Jalgpall rannaliival. Täname kohtunik Jaak Jalakat!

Räimeküpsetuskonkursi võitjad Janek ja sõbrad. Kalasõbra Kaarel Koržet si eestvedamisel maitstes ja hindas räimehõrguti si žürii, kuhu kuulusid Einar Vallbaum, Urve Hang, Koit Uus-talu, Gert Soomsalu.

SÜNDMUSED KUNDAS 2013

30. augustil kell 21 on Kunda linna klubis Hea Pidud. Laval Koit Toome ansambliga.

se sünnipäeva puhul kontsert. Laulab Kaire Reimus.

31. augustil kell 12 Kunda noortemajas ja selle õuel lastepäev Suvelõpumix Pipi ja pannkookidega.

5. oktoobril taidlushooaja avapidu Haljalas.

31. augustil kell 21 muinastulede öö Kunda rannas.

18.–19. oktoobril toimub üle-eestiline kooliteatrite festival Väike Lava 2013.

8. septembril kell 14 Kunda noortemajas vanaemade ja vanaisade päev.

26. oktoobril Kunda klubi hoone 125. Sünnipäev.

22. septembril toimub klubis sügi-

26. oktoobril 24 h rahvamajas - ööpäev Kunda linna klubis.

Ära anda veidi remonti vajav pianino "Riga".

Klaver asub Kunda muusikakoolis, kontakt telefonil 3221 270 või 505 5452.

MEIE KODU

Väljaandja: Kunda linnavalitsus
Kasemäe 19, telefon 3255998
www.kunda.ee, kristo@kunda.ee

Tehniline teostus:

Kalurileht. Telefon 5649 5252
www.kalurileht.ee, kalurileht@gmail.com

Tulumaksu laekumine viimase kolme aasta kõrgem

Esimese kuue kuuga on Kunda linna eelarvesse laekunud füüsilise isiku tulumaksu ligi 836 000 eurot, viimati oli tulumaksu laekumine tänavusest kõrgem 2009. aastal, kui kuue kuuga laekus eelarvesse 848 000 eurot.

Kuigi tulumaks on kenasti laekunud, on eelarve täitmine siiski pingeline, sest kuue kuuga on eelarvemahust täitunud alla poole- 48,13 protsenti. Eelarvemüünuks ei pruugi leevendust tuua ka teine poolaasta, mis on ajalooliselt olnud nõrgema laekumisega. Seega on reaalse võimalus, et volikogu poolt märtsis vastu võetud eelarvesse tuleb taaskord kärpekäärid sisse lüüa, sest kui tulumaksu laekumise dünaamika jätkub sarnaselt esimese poolaastaga võib aasta lõpuks eelarvepuudujääk küündida ligi 36 000-40 000 euroni. Tulumaksu laekumise rekordaasta on Kunda linnal seni olnud 2008. aasta. (MK)

Joogivee kvaliteet vastab normidele

Keskkonnaameti kiirgusseire büroo analüüsis Kunda Koidu tänava puurkaevu vee kvaliteeti, et välja selgitada, kas puurkaevu vesi on tervisele ohutu või mitte. Uuringust selgus, et vee kvaliteet vastab kõikidele normidele.

„Tõenäosus, et antud piirkonna mistahes vanusegruppi kuuluvatest inimestest haigestuks joogivee tarbimise tõttu eluaja jooksul vähki või saaksid inimeste järglased vee tarbimisest erinevaid tervisekahjustusi, on pea olematu. Arvutused näitasid, et nende inimeste hulk, kel võiks veejoomisest tervisekahjustus tekkida, oleks 0,147. Reaalsuses aga ei saa haigestuda 0,147 inimest ehk haigestunud inimeste arv on suurima tõenäosusega eluea jooksul null,“ kommenteeris Alar Polt Keskkonnaameti kiirgusseire büroost. Vee kvaliteedi uuringu tellis Keskkonnaametilt AS Kunda Vesi. (MK)

FÜÜSILISE ISIKU TULUMAKSU LAEKUMINE

I poolaasta, EUR

2013- 835 940

2012- 787 551

2011- 751 231

2010- 719 919

2009- 848 036

Allikas: Kunda linnavalitsus, MK

Järgmises volikogus 15 liiget

Kunda senine linnavolikogu otsustas jätkata järgmise volikogu koosseisu samuti 15-liikmeliseks.

Seadus näeb ette, et üle 2000 elanikuga omavalitsuses peab volikogus olema vähemalt 13, üle 5000 elanikuga omavalitsuses aga minimaalselt 17 volikogu liiget. Elanike arv võetakse rahvastikuregistrist 1. juuni seisuga. Kunda rahvaarv oli aasta keskel 3400 piirimail. 23. augustil toimuvate valimistel on Kundas üks valimisringkond, mis hõlmab tervet Kunda linna territooriumi. Valimiskomisjon on kolmeliikmeline, komisjoni esimeheks on linnasekretär Anne Paavel, teised valimiskomisjoni liikmed on Tiina Tamberg ja Janar Vellak. Komisjoni asendusliikmed on Helgi Luik ja Eivor Süda. (MK)

Majanduskeskus võtab haljasalade hoolde enda alla

Kunda linnavolikogu otsustas uut riigihanget Kunda linna haljastute aastaringse hooldusteenuse osutamiseks mitte teha.

Terve linna haljastus jäetakse seega uue aasta algusest linna majanduskeskuse opereerima. Seni hooldas Kunda linnas haljasaladid lisaks majanduskeskusele ka Kinnisvarateenindus OÜ, kellega linnal lõpeb leping 31. detsembril. (MK)

Kunda jõgi saab puudest puhtaks

Sel kuul algasid Kunda jõe puhastustööd vette kukkunud puudest.

Linn taotles tööde teostamiseks raha Keskkonnainveesteeringute Keskuselt, taotlus oli edukas ning linna poolt välja kuulutatud tööde hanke võitis OÜ Preisor, kel on ka varasemaid kogemusi sarnaste tööde tegemisel. Jõe põhjalikum puhastamine on plaanis 1,65 km pikkusel lõigul alates hüdroelektrijaama ehitisest kuni Uus-Sadama tee sillani. Uus-Sadama tee sillast kuni jõe suudme-

ni, pea kilomeetri pikkusel lõigul, korjatakse kaldalt vette langenud üksikud puud. Jõe puhastustööde tegemine toetub Tallinna Tehnikaülikooli mäeinstituudi eksperthinnangule, mis peab üheks talviseks üleujutuse põhjuseks jõe alamjooksul just mahalangenud puud. Tööd peaksid lõpule jõudma septembrikuu jooksul. Tööde maksumus on kokku ligi 11 000 eurot. (MK)

Sadama detailplaneering sai volikogu heakskiidu

Juuli alguses toimunud linnavolikogu istungil kiideti 12 poolthäälega heaks Kunda sadama lõunaosa detailplaneering.

Detailplaneeringu eesmärgiks on olemasoleva Kunda kaubasadama territooriumi laiendamine ja ehitusõiguse määramine sadama arenguks vajalike terminalide rajamiseks. Enne linnavolikogu otsust oli sadama detailplaneeringu kehtestamisele oma heakskiidu andnud Keskkonnaministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Siseministeerium, piirkonnas elavad elanikud ja Lääne-Viru maavanem. (MK)

Basseini remont lõkkub järgmisse eelarveaastasse

Kunda spordikeskuse basseini põhja remont lõkkub rahaliste vahendite puudusel edasi järgmisse eelarveaastasse kuna soojusenergiakuludelt ei ole võimalik täiendavaid vahendeid remondiks kokku hoida.

Basseini põhja remont maksab hinnanguliselt 28 000 eurot. Küll aga remonditakse ära põrand basseini ümber. (MK)

Maine tee jätkub taevastel radadel

Juulis lahkus meie hulgast Kunda linna ema, Anne Tasuja. Jäägu teda meenutama foto koos president Lennart Meriga. Aasta oli siis 1995.

Lennart Meri ja Anne Tasuja

Kunda muusikakoolil poolsajand täis

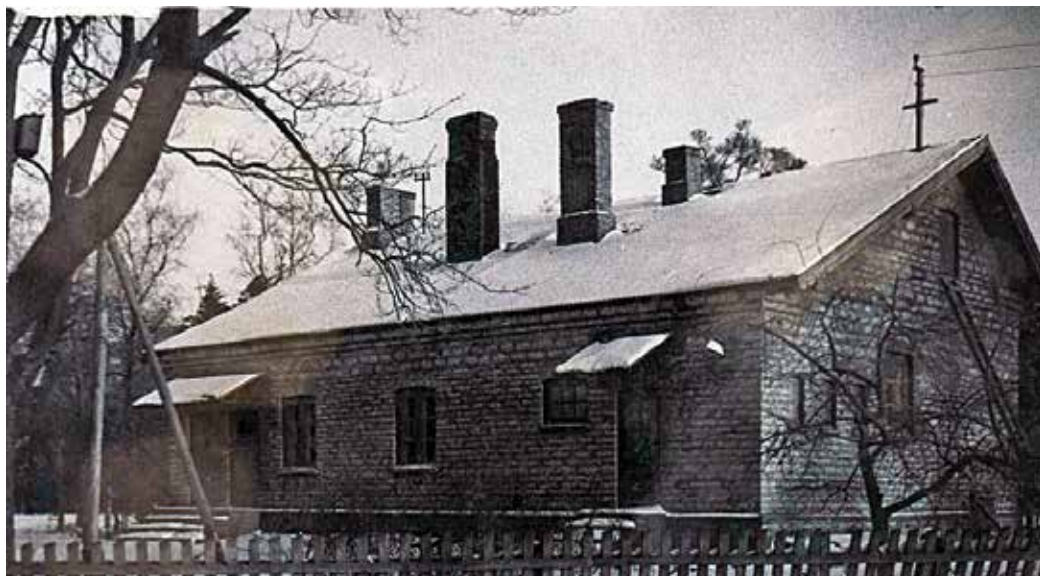
Uskumatult kiiresti möödub aeg. Sel sügisel alustab Kunda muusikakool viiekümnendat tegevusaastat.

Salme Karu,
Anno Domini MMXIII

**Kooli olemasolu eest võlgne-
me tänu muusikaõpetaja Mae
Tammisele, kes 1. septembril
1956. aastal Kundas muusi-
kaõpetajana tööle asus. Ener-
gilise inimesena oli tal soov
elustada Kunda muusikaelu
Kohe asus ta juhtima nais-
koori ja samas tekkis mõte
Kundasse asutada laste muu-
sikakool.**

Mõtte teostamine ei olnud kerge. Kohe algul oli vastuseis nii Tallinnas kultuuriministeeriumis kui ka Rakveres kultuuriosakonnas. Rakveres juba tegutses laste muusikakool, kus õppisid ka Kunda lapsed. Kundas samasuguse kooli asutamine ei meeldinud nii mõnelegi, kuna selles nähti konkurenti. Samas oli Kundas küllalt lapsevanemaid, kes olid huvitatud oma lastele muusikalise hariduse andmisest.

Visa ning järjepideva töö tulemusena suutis õpetaja Mae Tammis luua Kunda I Keskkooli juurde muusikaklassid. Samal ajal kestis aga edasi võitlus laste muusikakooli asutamise nimel. Olin ka ise väga huvitatud oma lastele muusikalise hariduse andmisest ja nii asusin Mae Tammisele selles võitluses appi. Asutuse juhina võtsin osa linnanõukogu istungjärgudest, kus hakkasin rääkima Kundasse laste muusikakooli asutamise vajadusest. Algul suhtuti sellesse küllaltki skeptiliselt. Ka

Muusikakooli esimene maja Rakvere maanteel. Pilt tehtud 1963.

heldi, kas leidub kohapeal üldse niipalju soovijaid, et kool end õigustaks jne. Järjekindla selgitustöö tulemusena lisandus mulle mõttekaaslasi nii lastevanemate, rahvasaadikute kui ka omavalitsuse töötajate näol. Sellega lisandus meile tugevasti plusspunkte. Iga kord, kui linnanõukogu päevakorras oli küsimus muusikakoolist, kutsuti ka mind sellest osa võtma.

Aastatepikkuse sihikindla töö tulemusena ühise rindena – õpetaja Mae Tammisel Tallinnas kultuuriministeeriumis ja Rakveres kultuuriosakonnas ning minul kohapeal – jõudsimme niikaugele, et muusikakooli avaaktus toimus 7. septembril 1963. aastal. See päev oli rõõmus kogu Kundale.

Õpetaja Mae Tammisele pakuti kooli direktori kohta, kuid ta

loobus sellest. Kooli direktoriks määrati Mari Valk (hilisem Mari Kornelt). Siis aga tekkis uus häda. Linn ei leidnud uuele direktorile elamispinda. Kooli avamine ei võinud ju jääda selle taha! Olukorra lahenduse leidsin selles, et võimaldasin direktoril elada minu korteris kuni elamispinna leidmiseni.

Kui kool oli loodud, moodustus aktiivne grupp lapsevanemaid, kes olid abiks majanduslike probleemide lahendamisel. Esiteks oli kohe vaja koolile ruume. Ette oli nähtud endine ambulatooriumi hoone Mere tänavas, mis asukohalt oli väga sobiv, kuid vajus eelnevalt remonti. Ajutise lahendusena leidis kool peavarju endises nakkushaiglas Rakvere maanteel, mis oli tühjaks jäänud nagu ambulatooriumi hoonegi peale uue

haigla avamist. Remonttööde teostamise organiseerimine ja järelevalve langes Viktor Langile, kes sellega entusiastlikult tegeles. Aktiivseteks abistajateks koolile mitmetes küsimustes olid ka Helene Panova ja Herman Kõverik.

Nüüd, muusikakooli 50. sünnipäeva künnisel, võime rõõmu tunda, et Kunda lastel on olnud võimalus oma muusikalist algharidust saada kohapeal. Koolil on palju vilistlasi, kes on endale valinudki muusikutee ning sel alal ka tunnustust saavutanud. Head meelt võime tunda sellegi üle, et kunagised muusikakooli õpilased on nüüd samas koolis juba õpetajatena oma tarkusi jagamas uuele põlvkonnale. Paljud vilistlased mängivad tööst vabal ajal orkestrites või laulavad koorides. Paljud aga sisustavad muusikahelide saatel oma vaba aega ning tunnevad sellest rõõmu.

Muusika kaunistab meie elu ning on meie kaaslasteks nii rõõmsatel kui ka kurbadel hetkedel. Mõtleme tänutundes õpetaja Mae Tammisele, kellest mälestus on püha ning võime rahuldust tunda, et meie kunagised visad püüdlused on viinud sihile, mille vilju me saame praegu maitsta.

Soovin toredat juubeliaastat kõikidele muusikakooli endistele ja praegustele õpetajatele, vilistlastele, õpilastele ning lastevanematele.

Kunda muusikakooli teine maja. Kool tegutses seal aastatel 1964-1968.

Foto: muusikakooli arhiiv

Ole ise endale pensionimaksja

Nii Eestit kui ka paljusid teisi arenenud riike ootab juba lähitulevikus ees olukord, kus pensionäre on palju ning töörahvast aina vähem. Ja see süveneb veelgi. Sestap peame kõik hakkama ise endale pensioni maksma.

ULLA ILISSON,

Swedbanki jaepanganduse juht

Ja seda ei tee me mitte siis, kui vanaks jääme, vaid juba täna, pannes iga kuu 2% teenitud tulust tuleviku tarbeks isiklikule pensionikontole.

Riik lisab sellele omalt poolt 4%. Pensioniraha hoidja, kelle hooleks tulevane pensionär oma raha usaldab, peab seda hästi hoidma ning teenima panema just nii suuri riske võttes, kui tulevane eakas soovib.

Paljude inimeste silmis tekitab pensionisammaste süsteem kahtlusi. Pensionikogujate usaldus sai eriti kannatada siis, kui riik otsustas raskel ajal peatada endapoolsed maksed inimeste pensionikontodele. Siiski oli ka sel ajal võimalik endal pensioni edasi koguda ning umbes kolmandik teise sambasse kogujatest seda ka tegi. Need inimesed saavad vahepealsete aastate eest riigi käest järgmise nelja aasta jooksul 6% pensioniraha senise 4% asemel. Samas saavad ka need, kes vahepeal ise kogumist ei jätkanud, riigilt 6% pensionikontole, kui on valmis omalt poolt lisama 1% brutopalgast ehk maksuma nelja aasta jooksul ise 2% asemel 3%. Isiklikku pensionimakset saavad vabatahtlikult tõsta aga ka need, kes vahepeal makseid jätkasid. Milleks? Eks ikka selleks, et pensionipõlveks paremini valmis olla.

Piskuhaaval säästmine on paraku enamikule meist jõukohasem kui korraga suurte summade kõrvale panek või kinnisvara täiendav

soetamine. Aga ka natukeschaaval säästmine on tuleviku seisukohast igal juhul parem kui üldse mitte säästmine. Seega tasub tulevikus ära ka 1% võrra suurem sisse makse teise pensionisambasse, mis tänast elukvaliteeti ehk vaid õige pisut mõjutab. Avaldust maksete suurendamiseks saab teha kuni 15. septembrini kõigis Eesti pankades ning ka interneti-pankade vahendusel.

On inimlik, et pensioniks kogujaid muudab murelikuks, kui pangad ei suuda raskematel aegadel raha teenima panna ning koguja peab tõdema, et raha kontrol kasvamise asemel sootuks kahaneb. Siin läheb paha tihti meelet aga üks oluline asi - pensioni kogumine on pikaajaline säästmine. See, kui kontrol oleva summa väärtus kõigub, ei tähenda, et kui pensionile jäämine käes, võib raha olla kaduma läinud. Vastupidi - tänaseks näitab meie kogemus, et kõik Eesti pensionifondid on oma loomisest alates kasvanud ja seeläbi kasvatanud inimeste pensionivara. Tegelikult on tänaseks pea kõik teise pensionisamba omanikud jõudnud sinnani, kus pensionikontrol seisab samavõrra palju raha kui sinna sisse makstud või enamgi.

Paljud ei tea ka seda, et teenitud tulu hakkab ka ise omakorda lisa teenima. Nii et kui sambasse pandud eurost saab poolteist eurot, teenib edaspidi lisa juba

poolteist eurot ja samas vaimus edasi. Ehkki keerule arutada, on see nähtus nimega "liitintress" kasulik just siis, kui kogutakse pikema aja jooksul.

Tähtis on teada ka seda, et mida varem kogumisega alustada, seda kindlam võib tuleviku Osas olla - seda rohkem jõuab kontole koguneda ja seda paremat tööd saab teha liitintress.

Kahjuks ei saa me ära unustada, et tulevikus sõltume isenda tänastest otsustest ja olemise ise endale pensioni maksvad pensionärid. Sestap tasuks igaühel meist aeg-ajalt huvi tunda oma teise samba käekäigu vastu ja asuda lisaks säästma mugavama ja rahaliselt paremini kindlustatud elu nimel eakana.

MIS ON MIS

Investeering - pikaajaline raha kogumine, mille eesmärgiks on teenida paigutatud raha arvelt täiendavat tulu. Investeering võib erinevatesse varaklassidesse, näiteks väärtpaberitesse (aktsiad, investeeringufondide osakud, võlakirjad jne) kui ka muusse varasse - näiteks kinnisvarasse, toorainetesse, väärismetallidesse, kunsti

Iga inimene peab jõudma ise selgusele kuidas oma tulevikku kindlustada, kuhu raha investeerida või mitte.

Foto: Internet

või hoopis oma ettevõtte arendamiseks, lapse haridusse jne.

Investeeringul tahetakse üldjuhul oma raha väärtust kasvatada nii, et see kasvaks inflatsioonist kiiremini ehk teisisõnu: investeeritud raha ei peaks oma ostujõus kaotama. Inflatsioon ongi raha ostujõu vähenemine ajas - kui saad 100 euro eest aasta pärast vähem osta kui täna.

Säästmine - on raha kogumine ootamatuteks ja ka planeeritud tulevasteks väljaminekuteks, mis on jooksvast sissetulekust katmiseks liiga suured. Pigem on tegemist lühiajalise raha kogumisega, nii et kõrvalepandud summa ei väheneks ning oleks lihtsasti kättesaadav. Raha, mida investeerida, koguneb säästes!

Jäätmete kodus põletamine on kahjulik tervisele ja keskkonnale

Kindlasti olete kuulnud kedagi väitmas, et tal jäätmeid ei teki. Paljudel ei teki jäätmeid just seetõttu, et nad tegelikult põletavad jäätmed lihtsalt koduahjus või õues lõkkes ära. See saastab keskkonda, on kahjulik tervisele ning seetõttu ei ole seadusega lubatud.

Koduses küttekoldes või lõkkes tohib põletada ainult töötlemata puitu, kiletamata paberit ja pappi. Isegi selliseid kilekotte, millel on märk "PE" või "PP" või tekst "võib põletada" ei tohi kodus ise põletada, sest ka nende põletamine nõuab eritingimusi, mida kodus olevates ahjudes ja kaminates on raske saavutada.

Jäätmete põletamisel koduahjus või lahtises lõkkes eraldub hulk kahjulikke aineid, sest temperatuur ei tõuse piisavalt kõrgele, et plastiku ja muude jäätmete põletamisel põleks ohtlikud ained ära. Samuti ei ole sellistes kodustes tingimustes võimalik ohtlikke aineid kinni püüda, nagu tehakse seda spetsiaalsetes põletustehastes filtrite abil.

Mõõtmised näitavad, et kodude korstendest võib lühikese aja jooksul kordi rohkem ohtlikke saasteained õhku paiskuda, kui ühest prügipõletustehasest paljude aastate jooksul. Kahju on ka sellepärast suur, et kodude korstnad ei ulatu teab kui kõrgele ja seetõttu langevad kahjulikud ained kõik oma koduaeda või naabruskonda. Ja me hingame ja sööme selle ise sisse. Iga aednik teab, et tuhk on hea väetis ja kahjuritõrjuja ning raputab aeg-ajalt seda puude ja põõsaste alla, aga kui seal on sees ka kahjulikud ained, mis pärinevad plastikutest või kahtlase väärtusega puidust, siis ei ole see enam hea. Lisaks keskkonna saastamisele ja tervise rikkumisele kahjustab jäätmete põletamine küttekoldeid ja korstnaid, mis võib lõppeda tõsise õnnetusega. Seega siit-sealt kokku kogutud töödeldud puitmaterjali ja muude jäät-

Koduahju on mõeldud ennekõike puude kütmiseks. Jäätmeid ahju ajades kahjustab inimene nii enda tervist kui ka küttekolde seisundit. Foto: Kristo Kiviorg

mete ahjus põletamine ei olegi enam kulude kokkuhoid.

Viimasel ajal on probleemiks tõusnud ka vanaõlide põletamine kodustes õliküttekolletes. Poodides ja internetis müüakse isegi vanaõlipõleteid, kuid Eestis neid vanaõlide põletamiseks kasutada ei tohi. Vanaõlid on ohtlikud jäätmed ning neid tohib põletada ainult vastavaid keskkonnanalube omavas jäätmepõletustehases. Vanaõli põletamisel, nagu ka muude jäätmete põletamisel, eraldub palju kahjulikke aineid, mis jäätmepõletustehastes filtrite abil kinni püütakse. Samuti ei saa inimene veendunud olla, et vanaõli ei sisalda ka muid põlevaid vedelikke. Kui vanaõli on näiteks segatud bensiiniga, siis sellise ve-

delikuga kasutamine võib olla plahvatusohtlik.

Jäätmete põletamisel kodustes tingimustes tekib hulgaliselt ohtlikke aineid, mis kahjustavad nii inimeste tervist kui keskkonda. Tekkivad ained võivad inimestel tekitada mürgistusi ja kahjustada erinevaid organeid, paljud neist ainetest on ka vähkitekitavad. Seega oma ja ümbritsevate inimeste tervise huvides tasub põletamise asemel jäätmed sorteerida ja viia nii palju kui võimalik taaskasutusse pakendikonteinerite ja jäätmejaamade kaudu, sest ainult nii saab kindel olla, et need jäätmed ei teki ta meile ja keskkonnale kahju.

Kaire Kikas,

Keskkonnaministeeriumi jäätmeosakonna peaspetsialist

Kuidas jäätmetega toime tulla?

■ Sordi jäätmeid juba tekke kohal ning kasuta jäätmete taaskasutussüsteeme (jäätmejaamad, jäätmekogumispunktid), isegi kui need ei asu päris koduukse kõrval!

■ Küsi rohkem lisa kohalikust omavalitsusest!

■ Ära põleta jäätmeid!

■ Ära viska jäätmeid teepervele või metsa alla!

■ Ära sokuta neid kellegi teise konteinerisse!

■ Liitu korraldatud jäätmeveoga, nii ei koorma sa oma jäätmetega teisi inimesi ja keskkonda.

Pangabuss

Kõik oma rahaasjad saate korda ajada Pangabussis!

Pangabussi peatus:

Kundas

Grossi poe parklas
kell 15.30–18.00

III ja IV kvartalis

30. augustil
20. ja 27. septembril
4. ja 25. oktoobril

Bussist saate nõu pangateenuste kohta, tellida ja kätte pangakaardi, makseauto-maadist oma kontole sularaha kanda ja välja võtta, teha arvuti abil makseid, avada hoiuseid ja sõlmida muid lepinguid.

Tutvuge Pangabussi sõiduplaani ning finantsteenuste tingimustega aadressil www.swedbank.ee. Lisainfot Pangabussi teenuste, kellaaegade ja peatuste kohta saate 24h telefonilt 6 310 310.

